

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 07/2024 van 19 januari 2024

Betreft: Advies m.b.t. wetsontwerp *tot invoering van een sociaaltariefpremie (CO-A-2023-515)*

Sleutelwoorden: sociaaltariefpremie – unieke gegevensverzameling – uniciteit van authentieke gegevens – kopie authentieke gegevens – vermelden gegevenscategorieën – CREG verwerkingsverantwoordelijke – onderzoek en studies

Originele versie

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna: de Autoriteit), aanwezig: mevrouw Juline Deschuyteneer, mevrouw Cédrine Morlière, mevrouw Nathalie Ragheno en mevrouw Griet Verhenneman en de heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna: WOG);

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna: AVG);

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna: WVG);

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Tinne Van der Straeten, minister van Energie, (hierna aanvrager) ontvangen op 11/11/2023;

brengt op 19 januari 2024 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 11 november 2023 verzocht de aanvrager het advies van de Autoriteit met betrekking tot een wetsontwerp *tot invoering van een sociaaltariefpremie* (hierna: het ontwerp).
2. Het ontwerp beoogt de invoering van een trimestriële sociaaltariefpremie voor elektriciteit, aardgas of warmte aan gezinnen met een huishoudelijk verbruik op hun hoofdverblijfplaats, die omwille van een collectieve aansluiting op een distributienet niet in aanmerking komen voor de toepassing van de gewone sociale tarieven. Hiertoe zal een gegevensbestand (database) worden opgericht teneinde: *i) gegevens uit verschillende bronnen betreffende de aanvraag te verzamelen; ii) de verzamelde informatie te linken met de aanvragers van de sociaaltariefpremie; iii) een beslissing te vormen omtrent de al dan niet toekenning van de sociaaltariefpremie; iv) controle toe te laten; v) het einde van het recht op een sociaaltariefpremie vast te stellen.*
3. Dit alles veronderstelt een verwerking van persoonsgegevens van aanvragers en beheerders van een collectief aansluitingspunt (hierna beheerders), door de FOD Economie teneinde de voorwaarden na te gaan die overeenkomstig het ontwerp zijn opgelegd.

II. ONDERZOEK TEN GRONDE

a. Rechtsgrond

➤ Algemene principes

4. Elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt (en die van nature een inmenging vormt in het recht op bescherming van persoonsgegevens) moet niet alleen noodzakelijk en evenredig zijn, maar ook voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat de betrokkenen, over wie gegevens worden verwerkt, een duidelijk beeld krijgen van de verwerking van hun gegevens. Krachtens artikel 6.3 van de AVG, gelezen in samenhang met artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM, moet dergelijke wettelijke norm de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen beschrijven. Het gaat hierbij minstens om:
 - het (de) precieze en concrete doeleinde(n) van de gegevensverwerkingen;
 - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij dit duidelijk is).

Voor zover de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen vertegenwoordigen, omvat de wettelijke bepaling terzake tevens volgende (aanvullende) essentiële elementen:

- de (categorieën van) verwerkte persoonsgegevens die terzake dienend en niet overmatig zijn;
- de categorieën van betrokkenen wiens persoonsgegevens worden verwerkt;
- de (categorieën van) bestemmingen van de persoonsgegevens, evenals de omstandigheden waarin en de redenen waarom de gegevens worden verstrekt;
- de maximale bewaartermijn van de geregistreerde persoonsgegevens;
- de eventuele beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot 22 en 34 AVG.

➤ Toepassing van de principes

5. Terzake is de Autoriteit van oordeel dat gelet op doeleinden van de verwerking en de te verwerken categorieën van persoonsgegevens er sprake is van een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Het betreft immers *in se* een verwerking op grote schaal die (minstens in secundaire orde) plaatsvindt voor toezichts- of controledoeleinden en waarbij de foutieve doorgifte van gegevens door de aanvrager aanleiding kan geven tot plaatselijke controle, uitsluiting en onderbreking van de sociaaltariefpremie overeenkomstig artikel 8, artikel 9 en artikel 17 van het ontwerp. Zulks impliceert dat ook de **aanvullende essentiële elementen in een formele wettelijke norm** moeten worden vastgesteld.
6. Volledigheidshalve brengt de Autoriteit in herinnering dat overeenkomstig artikel 1 AVG, gelezen in het licht van overweging 14 AVG, de door de AVG geboden bescherming betrekking heeft op natuurlijke personen en zich aldus niet uitstrekt tot de verwerking van gegevens over rechtspersonen en, meer concreet, als rechtspersonen gevestigde ondernemingen. Zodoende heeft dit advies louter betrekking op de verwerking van gegevens van natuurlijke personen die door de bepalingen van het ontwerp worden gevat, voor zover die verwerkingen aangemerkt moeten worden als een verwerking van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 2 en 3 AVG. Dit doet evenwel geen afbreuk aan de bescherming die rechtspersonen desgevallend genieten krachtens de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.¹
7. Hierna gaat de Autoriteit na in hoeverre het ontwerp aan deze voorwaarden beantwoordt.

¹ Zie in dat kader bijvoorbeeld HvJ-EU, 9 november 2010, C-92/09 en C-93/09 (Volker und Markus Schecke GbR en Hartmut Eifert v. Land Hessen).

b. Doeleinden

8. Volgens artikel 5.1.b) AVG kan de verwerking van persoonsgegevens enkel uitgevoerd worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
9. Met het oog op de invoering van een sociaaltariefpremie voorziet het ontwerp in de oprichting van een database, die FOD Economie in staat moet stellen om een besluit te vormen betreffende de toekenning, en stelt zij een kader vast voor het toezicht en de controle op de naleving van de toekenningsvoorwaarden voor een dergelijke premie.
10. Zodoende stelt artikel 13, §§1 en 2, van het ontwerp, het volgende:

“Art. 13. § 1. De FOD Economie kan de uitwisseling, omzetting en koppeling van de gegevens die noodzakelijk zijn voor de toepassing van hoofdstukken 3, 4 en 5 organiseren en coördineren met [...].

*§ 2. In de schoot van de FOD Economie wordt er een gegevensbestand opgericht **ter verwerking en toekenning** van de sociaaltariefpremies zoals bedoeld in hoofdstuk 3, 4 en 5. De FOD economie verzamelt hiertoe het volgende : [...].”*

11. Ofschoon er enkel vermelding gemaakt wordt van een “toekenning,” volgt uit de analyse van het ontwerp in zijn geheel en de toelichting daarbij, dat de verwijzing naar “*verwerking en toekenning*,” meerdere luiken van het doeleinde omvat, die uitgewerkt worden in andere bepalingen.² *Prima facie* onderscheidt de Autoriteit de volgende luiken:
 - een besluitvorming rond een aanvraag;
 - een controle; en
 - een vaststelling van de beëindiging van het recht op het sociaaltariefpremie.
12. In het verlengde hiervan acht de Autoriteit het dienstig om verdere duiding te geven over de omvang van de doelstelling ‘controle’. Uit nader onderzoek van het ontwerp en de Memorie van Toelichting blijkt dat ‘**controle**’ uit verschillende onderdelen bestaat.
13. **Enerzijds** is er sprake van een ‘controle’ van beheerders en leveranciers, die voornamelijk een toezicht op de verschaffing van vereiste gegevens omvat, zoals beschreven in artikel 16, lid 1, van het ontwerp. **Anderzijds** is er een ‘controle’ van de aanvrager die zowel op gegevens, als op een

² M.n. artikel 8 en artikel 17 van het ontwerp.

plaatselijke controle betrekking heeft. In dit verband lijkt de 'controle' van gegevens *an sich*, twee doelstellingen na te streven.

- In eerste instantie, kan er uit artikel 8, §1, 2°, van het ontwerp, afgeleid worden dat een **aanvraag een aantal elementen moet bevatten om ontvankelijk te zijn**. Hieruit volgt dat er bij de besluitvorming over de al dan niet toekenning van een sociaaltariefpremie, nagekeken (*i.e.*, gecontroleerd) wordt of al de vereiste elementen aanwezig en correct zijn.
- In tweede instantie, is er de 'controle' die plaatsvindt **volgens op de eerste aanvraag**, van een rechthebbende van het sociaaltariefpremie. Deze 'controle' **kadert binnen de context van een weerlegbaar wettelijk vermoeden**, dat door de Koning kan worden voorzien krachtens artikel 8, §2, van het ontwerp. In wezen komt dit neer op een controle over de overeenstemming van een limitatief aantal opgesomde gegevens.

14. **Ten slotte** is er nog een 'plaatselijke controle' mogelijk zoals ingevoegd in artikel 17, lid 1 van het ontwerp:

*"Bij twijfel over de waarachtigheid van de aanvraag ingediend overeenkomstig artikel 8, § 1, of van de gegevens bedoeld in artikel 13, § 2, eerste lid, 2°, en tweede lid, 1°, kunnen de ambtenaren aangeduid in artikel 16, derde lid, **controles uitvoeren in de door de aanvrager van de sociaal tariefpremie aangeduide hoofdverblijfplaats, inclusief de gemeenschappelijke delen en de technische lokalen van het gebouw waarin de aangeduide hoofdverblijfplaats zich bevindt.**"*

15. Hier geldt dat twijfel over de waarachtigheid van gegevens afkomstig van een aanvraag of van verstrekte gegevens door een beheerder of leverancier, een plaatselijke controle tot gevolg kan hebben. Het staat buiten kijf dat dergelijke 'controle' een ernstige inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkene vormt, vooral in acht genomen dat deze steeds op de hoofdverblijfplaats van de aanvrager zal plaatsvinden, ongeacht van welke partij de twijfel over de waarachtigheid van de gegevens vloeit.

16. In het licht van het bovenstaande is de Autoriteit van oordeel dat, hoewel er *in se* sprake is van een gerechtvaardigd doeleinde, **een aanpassing van artikel 13, van het ontwerp aan de orde is**. Daartoe verdient het aanbeveling om in het voormelde artikel 13 bijkomend te verwijzen naar de controle- en toezichtsbevoegdheden in hoofde van de FOD Economie.

17. Ten slotte wenst de Autoriteit de aandacht te vestigen op artikel 21 van het ontwerp. Deze stelt dat:

"De *commissie*³ [i.e., CREG] [...] **belast [is] met een raadgevende taak** ten behoeve van de overheid inzake de toepassing van deze wet. Te dien einde zal de commissie [i.e., CREG]:

1° *gemotiveerde adviezen geven en voorstellen voorleggen in de gevallen bepaald door deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan, of op verzoek van de minister van energie;*

2° *op eigen initiatief of op verzoek van de minister van energie onderzoeken en studies uitvoeren in verband met de sociaaltariefpremies. In dit kader waakt de commissie [i.e., CREG] over het vrijwaren van de vertrouwelijkheid van de commercieel gevoelige gegevens en/of persoonsgegevens en onthoudt zich derhalve ervan deze openbaar te maken."*

18. Krachtens deze bepaling is er een bijkomende doelstelling, namelijk 'raadgeving aan de overheid'. Onder voorbehoud dat "*onderzoeken en studies*" **overlapt** met 'statistisch of beleidsondersteunende' doeleinden, kan onverminderd de ruime invulling, het doeleinde als welbepaald uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd beschouwd worden, zoals vereist ingevolge artikel 5.1. b), AVG. **Met het oog op het legaliteitsbeginsel en de rechtszekerheid vraagt de Autoriteit, niettemin, om in het ontwerp "*onderzoeken en studies*" te definiëren.**
19. Mits de aanbevolen **definiëring** – van "*onderzoeken en studies*" uit punt 18 – **niet afwijkt** van 'onderzoeken voor statistisch en behoorlijk bestuur', is artikel 89.1 AVG betreffende beleidsondersteunend wetenschappelijk, statistisch en historisch onderzoek, van toepassing. Deze bepaling vereist dat elke verwerking voor statistische doeleinden moet worden omkaderd door passende waarborgen zodat technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de naleving van het beginsel van de minimale gegevensverwerking te verzekeren en wanneer de statistische doeleinden kunnen worden bereikt door latere verwerkingen die geen of niet langer een identificatie van de betrokkenen toelaat, dient op deze wijze te werk te worden gegaan.
20. De verdere verwerking voor statistische doeleinden gebeurt dus bij voorkeur aan de hand van '*anonieme gegevens*'⁴. Indien het niet mogelijk is om met anonieme gegevens het beoogde

³ Artikel 3, 17°, van het ontwerp, definieert het als volgt: "*de Commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas (CREG), zoals gedefinieerd in artikel 2, 26°, van de Elektriciteitswet en in artikel 1, 28°, van de Gaswet*";

Artikel 1, 28°, van de Gaswet verwijst naar artikel 15/14 van dezelfde Gaswet die het volgende stelt: "*De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit, opgericht door artikel 23 van de wet van 29 april 1999 krijgt als nieuwe benaming "Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas", in het Duits "Elektrizitäts- und Gasregulierungskommission" en afgekort "CREG"*".

⁴ Anonieme gegevens: informatie die niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon kan worden gekoppeld (art. 4.1) AVG, a contrario).

verwerkingsdoeleinde te bereiken, kunnen 'gepseudonimiseerde'⁵ persoonsgegevens worden gebruikt. Indien ook deze niet toelaten het beoogde doeleinde te verwezenlijken kunnen, **slechts in laatste instantie**, ook 'niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens' worden aangewend.

c. Verwerkingsverantwoordelijke(n)

21. Krachtens artikel 13, §§1, 2, eerste lid *j*^o artikel 15, tweede lid, van het ontwerp "[is] *de FOD Economie [...] verwerkingsverantwoordelijke voor het beheer van de gegevens waarover hij beschikt of die hem ter beschikking worden gesteld krachtens deze wet.*"
22. De Autoriteit stelt vast dat de aanduiding van de FOD Economie als verwerkingsverantwoordelijke overeenstemt met de rol die deze actor in de praktijk zal opnemen en met de zeggenschap die hij heeft over de middelen die voor de verwerking zullen worden ingezet.
23. De Autoriteit **neemt akte** van voormelde aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke.
24. In de mate dat voor de uitvoering van "*onderzoeken en studies,*" de 'commissie'⁶ persoonsgegevens verwerkt, stelt de Autoriteit vast dat zowel het ontwerp, als de kaderwet⁷ – die haar oprichting en taken bepaalt – nalaat om deze entiteit als verwerkingsverantwoordelijke aan te duiden. De bepaling van de verwerkingsverantwoordelijken, door de wet, draagt bij tot transparantie en vergemakkelijkt de uitoefening van de rechten van de betrokkenen vastgelegd door de artikelen 12 - 22 AVG. De Autoriteit maakt van deze gelegenheid gebruik om eraan te herinneren dat de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijken in het licht van de feitelijke omstandigheden gepast moet zijn. Met andere woorden, voor elke verwerking van persoonsgegevens moet worden nagegaan wie feitelijk het doel nastreeft en controle heeft over de verwerking.⁸ De Autoriteit verzoekt de wetgever om deze lacune op te vullen, **door in artikel 23 van de Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt,**

⁵ "Pseudonimisering: het verwerken van persoonsgegevens op zodanige wijze dat de persoonsgegevens niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt, mits deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld." (zie artikel 4.5) AVG).

⁶ Zie voetnoot 3.

⁷ Artikel 23 Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

⁸ Zowel de Werkgroep 29 – voorganger van de EDPB – als de Autoriteit hebben benadrukt dat het concept verwerkingsverantwoordelijke vanuit een feitelijk perspectief moet worden benaderd. Zie: Werkgroep 29, Advies 1/2010 over de begrippen "verantwoordelijke voor de verwerking" en "verwerker", 16 februari 2010, blz. 9 (https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_en.pdf) en Gegevensbeschermingsautoriteit, *Overzicht van de begrippen verwerkingsverantwoordelijke/verwerker in het licht van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (AVG) en enkele specifieke toepassingen voor vrije beroepen* zoals advocaten, blz.1 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/Begrippen_VW_OA.pdf).

de commissie, i.e., CREG, aan te duiden als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van alle persoonsgegevens die onder haar taken ressorteren.

d. Minimale gegevensverwerking/ Proportionaliteit

25. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (principe van 'minimale gegevensverwerking').
26. Vooreerst wordt herhaald dat deze specifieke verwerking van persoonsgegevens aanleiding geeft tot een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Het betreft immers een grootschalige verzameling en registratie van (gevoelige) persoonsgegevens, die bovendien nadelige gevolgen met zich mee kan brengen. Dit impliceert dat **alle (aanvullende) essentiële elementen vastgesteld moeten worden in een formele wettelijke norm**, en dat enkel verdere (technische) details en modaliteiten door uitvoeringsbepalingen kunnen worden uitgewerkt, mits daartoe een voldoende nauwkeurige delegatie aan de Koning voorhanden is.
27. In dat kader bepaalt artikel 13, §2, van het ontwerp, het volgende:

*"In de schoot van de FOD Economie wordt er een gegevensbestand opgericht ter **verwerking en toekenning** van de sociaaltariefpremies (...). De FOD economie **verzamelt** hiertoe het volgende:*

1° de gegevens die worden verstrekt in het kader van de aanvragen voor de toekenning van de sociaaltariefpremies zoals bepaald door de Koning krachtens artikel 8, § 1;

2° de volgende gegevens van beheerders van een collectief aansluitingspunt : [...]

3° de volgende gegevens zoals meegedeeld door het Rijksregister overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld of vast te stellen door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken overeenkomstig artikel 5 van de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen: [...]

4° de volgende gegevens, meegedeeld door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld of vast te stellen door de Kamer sociale zekerheid en gezondheid van het Informatieveiligheidscomité overeenkomstig artikel 46 van de Wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid:[...]

5° de volgende gegevens, meegedeeld door de Kruispuntbank van Ondernemingen: de naam en het ondernemingsnummer van de syndicus van de desgevallend onder 2°, c), verstrekte verenigingen van mede-eigenaars.

6° de niet-gepersonaliseerde gegevens noodzakelijk voor het beheer van het gegevensbestand;

7° de gegevens die aanwezig zijn in het informatiesysteem van de FOD Economie zoals bedoeld in Hoofdstuk II van de Programmawet van 27 april 2007 en die toelaten om te controleren of het sociaal tarief reeds wordt toegepast met betrekking tot het betreffende gezin, waaronder in het bijzonder: [...]”

28. Als preliminaire opmerking wenst te Autoriteit aan te geven dat de huidige formulering van artikel 13, §2, van het ontwerp, onduidelijk is over; enerzijds hetgeen verwerkt wordt met het oog op de toekenning van de sociaaltariefpremies en anderzijds welke gegevens gekopieerd worden in de op te richten database.
29. De Autoriteit is van mening dat het gebruik van de term “*verzamelt*” de indruk wekt dat alle gegevens die vervolgens worden opgelijst, gekopieerd zullen worden in een database. In deze context lijkt ‘verzamelen’ overeen te komen met ‘kopiëren’. In het licht van de preliminaire bemerking en gelet op de bezwaren (Cf. infra) dat kopiëren met zich meebrengt, adviseert de Autoriteit om de term “*verzamelt*” te vervangen met ‘**verwerkt**’. Gegevens die daarnaast ook gekopieerd moeten worden in de op te richten database, kunnen ofwel in een afzonderlijke paragraaf of artikel besproken worden, ofwel uitdrukkelijk aangeduid worden door het werkwoord ‘kopiëren’ te hanteren.
30. Voor de bespreking van de punten die onder artikel 13, §2, van het ontwerp ressorteren zal de Autoriteit puntsgewijs de aanbevelingen verstrekken.
31. **Ten aanzien van het eerste punt** zijn volgende bemerkingen toepasselijk:
32. Ten algemene titel wordt naar voren gebracht dat deze derwijze **geformuleerd is dat niet bepaald kan worden welke categorie van gegevens beoogd worden**. De Autoriteit is als gevolg hiervan verhinderd in haar vermogen om een volwaardige beoordeling te vormen over de proportionaliteit van de omvang betreffende de vereiste “*gegevens die worden verstrekt in het kader van de aanvragen voor de toekenning van de sociaaltariefpremies,*” zoals voorzien in artikel 13, §1, 1° van het ontwerp.

33. Nader ingaand op deze bevoegdheidsdelegatie voorzien in artikel 13, §1, 1°, van het ontwerp, en uitgewerkt in artikel 8, §1, van het ontwerp, die het volgende stipuleert:

“De Koning stelt de regels en modaliteiten vast rond de aanvraag en de toekenning van de sociaaltariefpremies. Deze regels stellen minstens het volgende vast:

*1° de **persoon** die de aanvraag voor een sociaaltariefpremie kan indienen en de wijze waarop dit gedaan moet worden;”*

*2° de **gegevens** die op straffe van niet-ontvankelijkheid in de aanvraag opgenomen dienen te zijn;*

*3° de **documenten en gegevens** die als bewijs aanvaard worden om aan te tonen dat de kosten voor de betreffende energielevering voor het aandeel van de wooneenheid gedragen worden door het gezin van de rechthebbende;*

4° de verplichtingen die rusten op de beheerder van een collectief aansluitingspunt in het kader van de toekenning van een sociaaltariefpremie en in het kader van de controle op de toekenning daarvan;

5° de modaliteiten inzake de toekenning aan de rechthebbende;

6° de kennisgeving door de FOD Economie van diens beslissingen inzake de toekenning van de sociaaltariefpremies aan de Thesaurie.⁹

34. Allereerst stelt de Autoriteit zich in dat kader vragen bij de delegatie aan de Koning om vast te stellen “[welke] persoon [...] een aanvraag [...] kan indienen [...],” daar het ontwerp zelf reeds uitgebreid toelicht welke personen in aanmerking komen, zoals blijkt uit de artikelen 3, 23°, artikel 4, § 1, eerste lid, artikel 5, § 1, eerste lid, of artikel 6, § 1, eerste lid, van het ontwerp. Dergelijke delegatie en formulering brengt onzekerheid teweeg m.b.t. het personele toepassingsgebied. Tenzij de auteur van het ontwerp het oogmerk heeft om het kader van de aanvraag voor een sociaaltariefpremie uit te breiden tot andere personen dan de rechthebbenden, is de Autoriteit van oordeel dat er geen toegevoegde waarde is in de voorziening van een dergelijke delegatie in het ontwerp.¹⁰ Derhalve wordt aangeraden om artikel 8, §1, 1° als volgt te vervangen:

⁹ Vet toegevoegd door de Autoriteit.

¹⁰ Bovendien geldt onverminderd dat ook waar uitbreiding beoogd wordt, **de categorie van betrokkenen op wie de verwerking van toepassing is, in het ontwerp gedetermineerd moet worden**, gelet op de belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

"1° de wijze waarop rechthebbenden een aanvraag voor een sociaaltariefpremie kunnen indienen;"

35. Vervolgens stelt de Autoriteit een leemte vast wat de (categorieën van) persoonsgegevens betreft die op straffe van niet-ontvankelijkheid in de aanvraag opgenomen moeten zijn. In zoverre de verwijzing naar "*gegevens*," zoals geformuleerd in artikel 8, §1, 2°, van het ontwerp, persoonsgegevens betreft, biedt deze onvoldoende duiding over de (categorieën van) gegevens die vereist zijn. Als gevolg kan er geen sprake zijn van een afgebakende bevoegdheidsdelegatie aan de Koning zoals het legaliteitsbeginsel vereist krachtens artikel 22 van de Grondwet. Zoals het Grondwettelijk Hof immers bevestigde is een delegatie aan de koning "*niet in strijd met het legaliteitsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd.*"¹¹ Een incidentele vermelding in de Memorie van Toelichting, dat "[*d*]e gegevensuitwisseling voor de toepassing van het sociaal tarief alle klantgegevens van huishoudelijke afnemers en een matching daarvan met het rijksregister en de kruispuntbank van de sociale zekerheid omvat," is onvoldoende om deze lacune op te vangen. Om deze reden dringt de Autoriteit erop aan **om de categorie van persoonsgegevens**, beoogd met "*gegevens*" in de bevoegdheidsdelegatie aan de Koning van het ontwerp, **nader te bepalen in het ontwerp**.
36. De Autoriteit herinnert de wetgever eraan, dat deze bij het uitwerken van voorgaande punt 35, betreffende 'de bepaling van gegevens die vereist zijn in een eerste aanvraag', een laagdrempeligheid moet handhaven om het sociaaltariefpremie toegankelijk te houden en administratieve lasten voor de aanvrager te vermijden. Bovendien wijst de Autoriteit op het beginsel van de unieke gegevensverzameling ('*only-once*')¹² die in dit kader van toepassing is. Doordat er reeds een heel aantal gegevens enerzijds verzameld worden en anderzijds, toegang is tot heel wat gegevens – zoals gekaderd vanaf punt 27 en verder – moeten betrokkenen, conform dit beginsel, *niet opnieuw gegevens meedelen aan de federale overheidsdienst die reeds*

¹¹ Zie met name, Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1 ; arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1 ; arrest 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4 ; arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.13.1, arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.: advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april, punt 2.2.

¹² Ook wel het *once only*-principe (OOP), de éénmalige gegevensopvraging, de éénmalige gegevensopvraging en meervoudig (her)gebruik, de unieke gegevensverzameling, het vraag-niet-wat-je-al-weet-principe, de éénmalige opvraging en meervoudig hergebruik.

*beschikbaar zijn in een authentieke bron.*¹³ Gelet op het voorgaande kan er geadviseerd worden om de op te vragen 'gegevens' van een aanvrager te reduceren tot het absoluut noodzakelijke.¹⁴

37. Wat betreft de "*documenten en gegevens die als bewijs [van de kosten] aanvaard worden [...]*," zoals gesteld in artikel 8, §1, 3°, van het ontwerp, begrijpt de Autoriteit uit het aangegeven voorbeeld in de Memorie van Toelichting dat deze betrekking hebben op afrekeningen. Hoewel de invulling ruim blijft, acht de Autoriteit dat een nadere uitwerking in de uitvoerende norm voldoende is.
38. **Ten aanzien van het tweede punt**, meent de Autoriteit dat de gevraagde gegevens, behoorlijk, proportioneel en relevant zijn.
39. **Ten aanzien van het derde, vierde en vijfde punt** samen gelezen:
40. In de opsomming van gegevens verzameld voor de database wordt referentie gemaakt naar gegevens uit het Rijksregister, de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, de Kruispuntbank van Ondernemingen. Uit de huidige formulering – besproken in punten 28 en 29 – wordt vermoed dat het de intentie is van de stellers van het ontwerp, om al de opgelijste gegevens te **verzamelen, i.e., overzetten of kopiëren**, in de op te richten database. In dat verband is het relevant eraan te herinneren dat het Rijksregister, de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, de Kruispuntbank van Ondernemingen beschouwd moeten worden als authentieke bronnen, waarvan de gegevens consequent ook authentiek zijn.¹⁵
41. In het licht van het materiële toepassingsgebied, verwijst de Autoriteit naar artikel 2, 5°, van de Wet houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator van 15 augustus 2012 (hierna FDI-wet) dat een 'authentiek gegeven' als volgt definieert:

"[G]egeven dat door een instantie ingezameld en beheerd wordt in een gegevensbank en geldt als uniek en oorspronkelijk gegeven over de desbetreffende persoon of rechtsfeit, zodanig dat andere instanties ditzelfde gegeven niet meer hoeven in te zamelen."

¹³ Artikel 2 Wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkenschakeling van elektronische en papieren formulieren, stipuleert: "*Deze wet heeft tot doel de administratieve verplichtingen van burgers en rechtspersonen te vereenvoudigen door te waarborgen dat gegevens die reeds beschikbaar zijn in een authentieke bron niet opnieuw moeten worden meegedeeld aan een federale overheidsdienst en te komen tot een volledige gelijkenschakeling tussen elektronische en papieren formulieren.*"

¹⁴ Zie hiervoor eerder advies van de Autoriteit: advies nr. 101/2022 van 16 mei 2022, randnr. 18 ("*[...] de mededeling van de (voor)naam, de hoofdverblijfplaats, het rijksregisternummer en de factuur en het betalingsbewijs kunnen volstaan [...]*").

¹⁵ Zie hiervoor eerdere aanbeveling van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL) voorganger van de Gegevensbeschermingsautoriteit, nr. 09/2012 van 23 mei 2012, <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-09-2012.pdf>, randnr. 4 ; Artikel 2, 6° van de Wet houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator van 15 augustus 2012 (hierna FDI-wet).

42. Deze definitie kadert het onderliggende idee van een authentiek gegeven, zijnde haar unieke waarde. Bijgevolg geldt dat voor elke authentiek gegeven, er maar één authentiek register kan zijn.¹⁶ In het licht hiervan zou overtollige opslag van gegevens onverenigbaar zijn met de uniciteit of unieke waarde, van authentieke gegevens. *In concreto* wilt dit zeggen dat gegevens eenmalig moeten worden verzameld en vervolgens uniek worden beheerd en ter beschikking gesteld.¹⁷ Dit houdt in dat alle besturen zich moeten onthouden van dezelfde gegevens op te slaan en/ of op te vragen bij de betrokkene.¹⁸
43. Tegen deze achtergrond en overeenkomstig eerder geleverde adviezen¹⁹, wijst de Autoriteit erop dat de intentie die uit artikel 13, §2, van het ontwerp, blijkt, namelijk het verzamelen (**kopiëren**) van gegevens die reeds deel uitmaken van voormelde authentieke bronnen, naar een op te richten database, in principe **tegenstrijdig** is met de plicht om zich te onthouden van authentieke gegevens **meermalig te verzamelen**.²⁰
44. Op grond van deze vaststelling mogen de gegevens uit volgende bepalingen:

“3° de volgende gegevens zoals meegedeeld door het Rijksregister overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld of vast te stellen door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken overeenkomstig artikel 5 van de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen:

- a) de naam en voornamen;*
- b) de hoofdverblijfplaats;*
- c) de geboortedatum;*

¹⁶ CBPL, aanbeveling nr. 09/2012 van 23 mei 2012 (authentieke bronnen overheidssector), randnr. 16.

¹⁷ Advies nr. 65/2019 van 27 februari 2019, randnr. 13.

¹⁸ D. Bot, *E-government in het federale België: een juridische analyse van authentieke registers, de bestuurlijke verplichting tot onrechtstreekse verkrijging, dienstenintegratoren en machtigingscomités als de 4 sleutelconcepten van interbestuurlijk gegevensverkeer*, Brussel, Politeia, 2015, 581.

¹⁹ De Autoriteit verwijst in dit verband tevens naar haar advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL) voorganger van de Gegevensbeschermingsautoriteit, nr. 29/2012 van september 2012, randnr. 94; Advies nr. 65/2019 van 27 februari 2019, randnr. 13; Advies nr. 154/2023 van 20 oktober 2023, randnr. 68 en 69.

²⁰ Ingevolge bevraging naar de beweegreden van de verzameling, *i.e.*, kopie van authentieke gegevens, naar een op te richten database, specificeert de aanvrager het volgende: *“Dit is ons inziens vereist omdat alle gegevens die bij de verschillende betrokkenen worden opgevraagd verzameld moeten worden in één gegevensbestand/databank teneinde deze met elkaar te kunnen verwerken en een effectieve en deels geautomatiseerde controle mogelijk te maken van de aanvragen met betrekking tot de sociaaltariefpremie. De verschillende verzamelde gegevens dienen aldus met elkaar gekruist te worden om een output te hebben voor dossierbeheer.”* Uit analyse van het ontwerp volgt echter dat gegevens die gekopieerd worden uit authentieke bronnen, periodiek zullen worden geactualiseerd om toepassing te maken van de gedeeltelijke automatische controle. Er zal dus met andere woorden steeds moeten teruggegrepen worden naar de authentieke bronnen. De autoriteit wijst erop dat in het licht van de beginselen van uniciteit van authentieke gegevens en unieke gegevensverzameling – zoals uiteengezet *in corpus* – het in principe verboden is om authentieke gegevens te kopiëren. Indien de aanvrager van het ontwerp, van oordeel is dat een kopie zich opdringt, moet minstens in de memorie van toelichting een motivatie voorzien worden, die de noodzaak staft en onderbouwt dat het beoogd doel niet bereikt kan worden op een andere minder verregaande wijze. Met betrekking tot dat laatste wijst de Autoriteit naar het systeem die reeds in voege is om na te gaan of iemand recht heeft op een verhoogde terugbetaling voor medische zorgen.

- d) de overlijdensdatum;*
- e) de samenstelling van het gezin;*
- f) het **identificatienummer**;*
- g) de datum van de laatste bijwerking;*

4° de volgende gegevens, meegedeeld door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld of vast te stellen door de Kamer sociale zekerheid en gezondheid van het Informatieveiligheidscomité overeenkomstig artikel 46 van de Wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid:

- a) het **identificatienummer** van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;*
- b) de aanduiding van het statuut van de eindafnemer behorend tot de categorie zoals bedoeld in artikel 15/10, § 2/2, eerste lid, of tweede lid, van de Gaswet of artikel 20, § 2/1, eerste lid, van de Elektriciteitswet;*
- c) informatie met betrekking tot de eventuele bijwerking en de geldigheidsduur van de in b) bedoelde vermelding;*

5° de volgende gegevens, meegedeeld door de Kruispuntbank van Ondernemingen: de naam en het ondernemingsnummer van de syndicus van de desgevallend onder 2°, c), verstrekte verenigingen van mede-eigenaars.”²¹

in principe niet opnieuw integraal verzameld, *i.e.*, **gekopieerd** worden in de op te richten database.²² Indien de aanvrager van het ontwerp, toch van oordeel is dat een kopie zich opdringt, moet in de Memorie van Toelichting, minstens gemotiveerd worden waarom het beoogd doel niet op een minder verregaande wijze bereikt kan worden. Met betrekking tot dat laatste, attendeert de Autoriteit, de aanvrager van het ontwerp, op een systeem die reeds gebruikt wordt om na te gaan of iemand recht heeft op een verhoogde terugbetaling voor medische zorgen. Hierbij zorgt een query naar de KSZ voor een binair antwoord (ja/nee). Dergelijk Application Programming Interface (API) systeem zou – geen of een beperkte database met gepseudonimiseerde of anonieme informatie vereisen – in het kader van het sociaaltariefpremie een bevredigende oplossing kunnen bieden. De Autoriteit vraagt om het ontwerp derwijze aan te passen, dat hier rekening mee gehouden wordt.

45. In het verlengde hiervan, wenst de Autoriteit dieper in te gaan op het derde punt, betreffende de mededeling van gegevens door het Rijksregister. De Autoriteit herinnert eraan dat de toegang tot het Rijksregister en het gebruik van Rijksregisternummer strikt geregeld wordt door respectievelijk

²¹ Vet toegevoegd door de Autoriteit.

²² Met het oog op de correcte identificatie van de aanvrager kan het ruimschoots volstaan om enkel de naam en het Rijksregisternummer van de aanvrager te registreren in de op te richten database.

de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*.²³ *In casu* maakt het ontwerp enkel referentie naar artikel 5 van voormelde wet en is de verwerking van gegevens uit het Rijksregister bijgevolg zo afgebakend tot **de toegang** ervan. Derhalve – en onverminderd eerder toegelichte duplicatieverbod van authentieke gegevens uit punten 40 - 44 – bevat het ontwerp **geen rechtsgrond voor dit gebruik**. De Autoriteit **wijst erop dat elk gebruik van Rijkregisternummer onderhevig is aan artikel 8 van voormelde wet. De Autoriteit vraagt om deze lacune aan te vullen**. Er weze in het algemeen aan herinnerd dat unieke identificatienummers een bijzondere bescherming genieten. Artikel 87 AVG voorziet dat de lidstaten die een nationaal identificatienummer vaststellen, erover moeten waken dat dit alleen wordt gebruikt met passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkene. Zo vestigde de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de rechtsvoorganger van de Autoriteit, reeds eerder²⁴ de aandacht op in acht name van volgende waarborgen:

- het **gebruik van een algemeen identificatienummer moet worden beperkt tot de gevallen waarin dit strikt noodzakelijk** is aangezien dit gebruik risico's impliceert inzake koppeling van bestanden;
- de **doeleinden moeten duidelijk en expliciet worden gepreciseerd** zodat men de beoogde soorten verwerkingen kan vermoeden/voorzien;
- de bewaartermijn en de eventuele mededelingen aan derden moeten eveneens worden omkaderd;
- technische en organisatorische maatregelen moeten het beveiligd gebruik passend omkaderen en
- de niet-naleving van de bepalingen die het gebruik omkaderen moeten worden gesanctioneerd aan de hand van effectieve, proportionele en ontradende sancties.

46. Terzake begrijpt de Autoriteit dat de identificatie van een aanvrager noodzakelijk is. Doch moet het gebruik van gegevens uit het Rijksregister, beperkt blijven tot hetgeen dienend en noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden. Voorgaande bemerkingen – punten 40 - 45 – in acht genomen is, **in principe, een raadpleging van het Rijksregister voldoende om de doeleinden na te komen**.²⁵ Dit geldt *idem dito* voor de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, de Kruispuntbank van Ondernemingen. Bovendien – en naar analogie met eerder besproken punten 35 en 36 – is het gelet op de huidige formulering betreffende de bevoegdheidsdelegatie aan de Koning in artikel 13, §2, 1° en *j^o* artikel 8 van het ontwerp, **op heden onduidelijk of de aanvrager zelf dergelijke gegevens moet doorgeven in haar aanvraag**. De Autoriteit herhaald opnieuw

²³ De toegang tot het Rijksregister of het gebruik van het Rijkregisternummer is niet toegelaten zonder voorafgaandelijke machtiging, hetzij door de minister van Binnenlandse Zaken, hetzij door of krachtens een wet, decreet of ordonnantie.

²⁴ Zie advies nr. 19/2018 van 29 februari 2018 betreffende een voorontwerp van wet *houdende diverse bepalingen "Binnenlandse Zaken"*.

²⁵ Zie voetnoot 20.

dat op grond van de FDI-wet²⁶, het 'only-once' beginsel en de specifieke wettelijke bepalingen die het beginsel omzetten²⁷, de wetgever zich hiervan moet onthouden.

47. Voorts merkt de Autoriteit op dat de aanvrager van het ontwerp, met de term "identificatienummer", het 'Rijksregisternummer' voor ogen heeft. De Autoriteit vraagt om:

²⁶ Artikel 8 FDI-wet stipuleert: "*§ 1 De participerende overheidsdiensten en de dienstenintegratoren delen aan de federale dienstenintegrator langs elektronische weg alle elektronisch beschikbare gegevens mee, die deze nodig heeft voor de uitvoering van zijn opdracht van dienstenintegratie.*

§ 2 De federale dienstenintegrator deelt aan de participerende federale overheidsdiensten en de andere dienstenintegratoren langs elektronische weg alle elektronisch beschikbare gegevens mee die deze nodig hebben voor de uitvoering van hun opdrachten, voor zover zij daartoe over de nodige machtigingen beschikken.

*§ 3 De **participerende overheidsdiensten zamelen**, nadat zij hiervoor de nodige machtigingen verworven hebben, **de elektronisch beschikbare gegevens die worden aangeboden via de federale dienstenintegrator in bij deze laatste.***

De participerende overheidsdiensten zamelen gegevens waarover ze beschikken in uitvoering van het eerste lid niet meer in bij de betrokkene, zijn lasthebber of zijn wettelijke vertegenwoordiger.

Participerende overheidsdiensten die beschikken over een rechtstreekse toegang tot een authentieke bron hergebruiken de gegevens die erin beschikbaar zijn en mogen deze gegevens niet langer inwinnen bij de betrokkene, zijn lasthebber of wettelijke vertegenwoordiger.

§ 4 Zodra de betrokkene, zijn lasthebber of wettelijke vertegenwoordiger vaststelt dat de participerende overheidsdiensten of de federale dienstenintegrator over onvolledige of onjuiste gegevens beschikken over de betrokkene, meldt hij de nodige verbeteringen of aanvullingen onverwijld aan de participerende overheidsdienst of aan de federale dienstenintegrator.

§ 5 De toepassing van de bepalingen van dit artikel kan, onverminderd de toepassing van de geldende regels inzake verjaring en stuiting, er in geen geval toe leiden dat onterecht ontvangen rechten of uitkeringen die gesteund zijn op onvolledige of onjuiste gegevens niet van de burger of de onderneming kunnen worden teruggevorderd of dat verschuldigde betalingen die gesteund zijn op onvolledige of onjuiste gegevens niet door de burger of de onderneming moeten worden betaald."

²⁷ Artikel 2 Wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkenschakeling van elektronische en papieren formulieren, stipuleert: "*Deze wet heeft tot doel de administratieve verplichtingen van burgers en rechtspersonen te vereenvoudigen door **te waarborgen dat gegevens die reeds beschikbaar zijn in een authentieke bron niet opnieuw worden meegedeeld aan een federale overheidsdienst** en te komen tot een volledige gelijkenschakeling tussen elektronische en papieren formulieren."*

Artikel 6 Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen bepaalt: "*§ 1 De overheden, de instellingen en de personen bedoeld in artikel 5, **die gemachtigd zijn de gegevens van het Rijksregister te raadplegen, mogen de betreffende gegevens niet meer opnieuw rechtstreeks opvragen bij een persoon, noch bij de gemeente op het grondgebied waarvan deze persoon verblijft.***

*§ 2 **Eens een gegeven is medegedeeld aan en opgenomen is in het Rijksregister is de betrokken persoon niet verplicht het rechtstreeks mee te delen aan de overheden, de instellingen en de personen bedoeld in artikel 5, die gemachtigd zijn de gegevens van het Rijksregister te raadplegen.*** ;

Artikel 11 Wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid stelt: "***Alle instellingen van sociale zekerheid winnen de sociale gegevens die ze nodig hebben in het netwerk, als ze daar beschikbaar zijn.***

Ze zijn er bovendien toe gehouden zich tot de Kruispuntbank te richten wanneer ze de juistheid nagaan van de sociale gegevens die in het netwerk beschikbaar zijn.

*De instellingen van sociale **zekerheid zamelen sociale gegevens waarover ze beschikken in uitvoering van het eerste lid niet meer in** bij de betrokkene, zijn lasthebber of zijn wettelijke vertegenwoordiger.*

Zodra de betrokkene, zijn lasthebber of zijn wettelijke vertegenwoordiger vaststelt dat een instelling van sociale zekerheid over onvolledige of onjuiste sociale gegevens beschikt bij het uitvoeren van zijn opdracht, meldt hij de nodige verbeteringen of aanvullingen onverwijld aan de betrokken instelling van sociale zekerheid.

De toepassing van de bepalingen van dit artikel kan, onverminderd de toepassing van de geldende regels inzake verjaring en stuiting, er in geen geval toe leiden dat onterecht ontvangen rechten of uitkeringen die gesteund zijn op onvolledige of onjuiste sociale gegevens niet van de burger of de onderneming kunnen worden teruggevorderd of dat verschuldigde betalingen die gesteund zijn op onvolledige of onjuiste sociale gegevens niet door de burger of de onderneming moeten worden betaald." ;

Artikel III.36 van het Wetboek Economisch Recht, stelt: "***Overheden, administraties en diensten die gemachtigd zijn de gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen te raadplegen mogen deze gegevens niet meer opnieuw rechtstreeks opvragen bij de geregistreerde entiteiten of bij de lasthebbers van deze laatste.***

Artikel III.37 van het Wetboek Economisch Recht, bepaalt: "***Eens een gegeven is medegedeeld aan en opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen kunnen de diensten die gemachtigd zijn deze gegevens te raadplegen, het niet rechtstreeks meedelen ervan niet langer ten laste leggen aan betrokkene.***

- in artikel 13, §2, 3°, f), van het ontwerp “*identificatienummer*” met ‘Rijksregisternummer’, te vervangen; en
- artikel 13, §2, 4°, a), van het ontwerp, te vervangen met ‘identificatienummer van het Rijksregister’.

48. **Ten aanzien van punt zes** vraagt de Autoriteit om “*de niet-gepersonaliseerde gegevens*” te definiëren in het ontwerp.

49. **Ten aanzien van punt zeven** en in afsluiting van artikel 13, §2, lid 1, van het ontwerp, wijst de Autoriteit op het volgende:

50. Het principe van uniciteit van authentieke gegevens – besproken in punten 40 - 44 – is nauw verbonden met het ‘*only-once*’ beginsel – zoals eerder toegelicht in punten 36 en 46. Beide beginsels samen kaderen enerzijds een plicht voor overheden om **geen gegevens** of documenten, die reeds beschikbaar zijn in authentieke bronnen, **op te vragen**, bij betrokkenen. En anderzijds, dat gegevens die reeds beschikbaar zijn in een authentieke bron niet op redundante wijze mogen worden gedupliceerd. Het geheel samen, kadert het idee dat overheden **gebruik** moeten maken van **gegevens die reeds verzameld werden en beschikbaar zijn**. Indien achterliggende gedachtegang uitgebreid wordt naar de gegevens uit artikel 13, §2, 7°, van het ontwerp, die reeds aanwezig (beschikbaar en van voldoende kwaliteit) zijn in een ander informatiesysteem, lijkt het met het oog op de proportionaliteit, overbodig om deze gegevens, een tweede maal te verzamelen, *i.e.*, **kopiëren** in de op te richten database. De Autoriteit wijst er niettemin op dat de invoering van een API systeem, zoals reeds toegelicht in punt 44, een antwoord kan bieden op de afgeraden duplicatie van gegevens.

51. Ten aanzien van artikel 13, §2, lid 2 en 3, van het ontwerp, meent de Autoriteit dat de gevraagde gegevens, behoorlijk, proportioneel en relevant zijn.

52. **Verder**, wordt de meerwaarde van artikel 13, §2, lid 4, van het ontwerp, in vraag gesteld, die het volgende stelt:

“De Koning kan na advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit de opname van bijkomende gegevens in dit gegevensbestand en de raadpleging van andere authentieke informatieverwerkingssystemen voorzien indien noodzakelijk voor de toepassing van hoofdstukken 3, 4, 5 en 9.”

53. Dat advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit noodzakelijk is, wordt terecht aangekaart, echter geldt **steeds een voorafgaande adviesverplichting** voor alle wetgevingsinitiatieven en bestuursmaatregelen in verband met de bescherming van de rechten en vrijheden van natuurlijke personen op het gebied van verwerking en beperkt deze zich niet enkel tot *"de opname van gegevens [...] en de raadpleging van andere authentieke informatieverwerkingssystemen [...]"*²⁸ De Autoriteit is van inziens dat dergelijke intentieverklaring een betere plaats zou vinden in de voorbereidende werkzaamheden. Bovendien gelden de bemerkingen uit punten 35 en 37 *mutatis mutandis* ook m.b.t. *"bijkomende gegevens."* Dergelijke ruime delegatie maakt het niet mogelijk om te voorzien over welke gegevens het precies gaat. Het strekt tot aanbeveling om hier verdere duiding te voorzien, zodat de categorie van gegevens die beoogd wordt onmiskenbaar is, zonder dat deze zich mag uitstrekken tot nieuwe categorieën van persoonsgegevens, dan de reeds bestaande.
54. **Tenslotte**, wat de verwijzing naar *"betaalgegevens"* in artikel 9 van het ontwerp, betreft, geldt naar analogie met punten 35, 37 en 53 dezelfde aanbeveling tot precisering. **In de huidige formulering** kan *"betaalgegevens"* **betrekking** hebben op **enerzijds financiële gegevens van de aanvrager**, zoals o.m. een bankrekeningnummer en **anderzijds afrekeningen**. Gelet op de rechtszekerheid en de gevolgen die verbonden zijn aan de doorgifte ervan, verdient het de aanbeveling om de term te definiëren of minstens verder te categoriseren.

e. Bewaartermijn

55. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
56. Terzake bepaalt artikel 15, eerste lid, van het ontwerp:

"De FOD Economie houdt de gegevens verbonden aan elke aanvraag voor een sociaaltariefpremie bedoeld in hoofdstukken 3, 4 en 5 bij gedurende twee jaren na de eerste dag van het trimester waarin het recht ophoudt te bestaan."

57. De persoonsgegevens mogen niet langer bewaard worden dan noodzakelijk voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, zonder dat deze termijn korter kan zijn dan de toepasselijke (**niet gegevensrechtelijke**) termijnen waardoor de **verwerkingsverantwoordelijke** gebonden is,

²⁸ Artikel 57(1)(c) AVG : advies van de algemene vergadering van de afdeling wetgeving van de Raad van State nr. 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat de wet van 3 december 2017 is geworden, blz. 36-40 ; GWH 15 juni 2023, nr. 92/2023, ECLI:BE:GHCC:2023:ARR.092, B.5.1 en B.5.16, blz. p12, 20.

met een maximale bewaartermijn na de definitieve beëindiging van de administratieve en rechterlijke procedures en de uitputting van alle rechtsmiddelen niet mag overschrijden. Hoewel het voormelde termijn in het licht van beoogde doeleinden – met uitsluiting van persoonsgegevens binnen het kader van de raadgevende taak van de commissie, *i.e.*, CREG, zoals gesteld in artikel 22, van het ontwerp – gepast is, vraagt de Autoriteit zich af hoe dit zich verhoudt t.a.v. de verjaringstermijnen in artikel 18, van het ontwerp. De Autoriteit vraagt om de verschillende termijnen met elkaar in overeenstemming te brengen.

58. In het verlengde van reeds besproken punten 18 , 19 en 20 volgt, in de mate dat "*onderzoek en studies*" in het kader van de raadgevende taken van de commissie betrekking heeft op persoonsgegevens, aanvaardt de Autoriteit dat deze voor langere perioden mogen worden bewaard, zolang ze louter met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden worden verwerkt, overeenkomstig artikel 89, lid 1, mits de bij de AVG vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen. **Echter ontslaat dit de wetgever niet van haar verplichting om een maximale bewaartermijn te specificeren. De Autoriteit vraagt om dit recht te zetten.**

**OM DEZE REDENEN,
de Autoriteit,**

is van oordeel dat de volgende wijzigingen aan het ontwerp zich opdringen:

- Bijkomende verwijzing in artikel 13 van het ontwerp naar de controle- en toezichtsbevoegdheden (punt 16);
- definiëren van "*onderzoeken en studies*" (punt 18);
- verduidelijking van de verwerkingsverantwoordelijkheid (punt 24);
- het ontwerp en in bijzonder artikel 13 uit het ontwerp, dermate aanpassen dat het onderscheidt tussen verwerking, en verzamelen (kopiëren) van gegevens duidelijk waarneembaar is (punten 29, 43 - 44 en 50);
- voorzien in een correcte machtiging voor de FOD Economie om het Rijksregister te gebruiken overeenkomstig artikel 8 de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen* (punten 45 en 46);
- afzien van het kopiëren van authentieke gegevens uit authentieke bronnen of minstens motiveren waarom geen toepassing wordt gemaakt van een minder verre gaande systeem (punten 40 - 44);
- vervangen van de term "identificatienummer" (punt 47);

- bij uitbreiding van onderliggende gedachtegang van het 'only-once' beginsel en uniciteit van authentieke gegevens, afzien van het kopiëren van gegevens uit vermelde informatiesysteem (punt 50);
- artikel 8,§1, 1°, van het ontwerp, vervangen (punt 34);
- nadere omschrijving van de categorieën van persoonsgegevens, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat alleen de categorieën gegevens worden vermeld die strikt noodzakelijk en relevant zijn voor het beoogde doel (punten 35, 46 en 53);
- nadere toelichting met betrekking tot "*betaalgegevens*" (punt 54);
- definiëren van "*de niet-gepersonaliseerde gegevens*" (punt 48);
- waar de uitvoering van onderzoeken en studies overeenkomt met statistisch onderzoek en behoorlijk bestuur studies moet het ontwerp samenhangende verplichtingen uit het AVG voorzien in het ontwerp (punten 19 en 20);
- verschillende bewaartermijnen in overeenstemming brengen (punt 57);
- maximale bewaartermijn specificeren voor persoonsgegevens die onder 'onderzoek en studies' kaderen (punt 58).

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur